

Pärnu kultuuri ja spordistrateegia

Spordivaldkonna kohtumine 4.03.2021

- Pärnu on sportlik linn, inimesed hindavad Pärnu liikumisharrastuse ja sportimisvõimalusi. Pärnul on potentsiaali olla Eesti sportlikuim omavalitsus. Eesmärk on pakkuda kõikidele elanikele võrdseid võimalusi liikumiseks ja sportimiseks.
- Spordivaldkonnas peaksid osapooled omavahel rohkem suhtlema ja koostööd tegema. See ei puuduta ainult sportlasi, vaid ka klubisid. Infovahetus spordivaldkonna tegijate ning linna vahel võiks olla senisest regulaarsem. Pärnumaa Spordiliit, Pärnu Spordiliit, linna spordinõunik ja linnas tegutsevad asutused ja organisatsioonid – oluline võrgustik valdkonna arendamisel.
- Pärnu sporditegevustoetuste meetmete kaudu on eelistatud olümpiamängude kavva kuuluvad spordialad. Nende spordialade seas ei peaks Pärnus olema eraldi esiletõstmist ja eelistamist. Pärnus võiks olla ju mõni selline uus spordiala, mille nišši Eestis saaks Pärnu jõulisemalt katta. Soodsama arenguga alad määrab ka Pärnu asend, initsiatiivikus ja tulemused.
- Üheks prioriteediks Pärnus peab olema spordi viimine noorteni. Spordi juurde jõudmine ei tohiks olla juhuslik, vaid see peab olema teadlik tegevus. Süsteem peaks igakülgset toetama laste ja noorte jõudmist sporditegevuse juurde. Üks võimalus on osaleda aktiivsemalt „Mobiilse spordimessi“ ja EOK poolt algatatud projekti „Sport kooli“ programmides. Koos klubidega pakkuda üldhariduskoolide õpilastele mitmekesisemat kehalise kasvatuse programmi. See peaks olema uus normaalsus, et lapsed käiksid 1-2 korda nädalas klubides aladega tutvumas koolipäeva raames, see tuleks viia sisse ka õppekavadesse. Kõik koolid pole seni pilootprojektiga liitunud. Hetkel tehakse seda kehalise kasvatuse raames, aga kui oleks soov lisatundi teha, siis tuleb seda teha millegi arvelt. Spordiklubide poolelt pole kõik treenerid koolitundide ajal vabad, et õpilastele tegevusi korraldada.
- Peame vaatama, millised on noorte jaoks atraktiivsed liikumise viisid (nt rula) ning Pärnus peaks pakkuma võimalusi, kuidas nende aladega vabalt tegeleda. Oluline on taristu tasuta kasutamise võimalus.
- Sport on püramiidikujuline, ülimalt oluline on võimalikult lai kandepind. Rollide jaotus: spordikeskus, spordikool, spordiklubid – kõigil on oma kindel koht terviksüsteemis. Spordikooli kaudu oleks võimalik luua laste ja noortega tihedamat kontakti. Pärnu Spordikooli kaudu on võimalik suunata laste ja noorte sporditegevust harrastustasemel, kus spordiga saavad tegeleda ka need, kel puudub otsene motivatsioon võistlustel osalemiseks. Puudu on selline treeninggrupp, kus lapsed ei peaks valima konkreetset spordiala, vaid mis

pakuks pigem üldfüüsilist ettevalmistust ning võimalust tutvuda eri spordialadega, seda just noorematele lastele. Pärnu Spordikeskus peab tagama taristu arendamise (kaasaegsuse) ja korrastamise. Sisulises tegevuses on oluline roll ikkagi klubidel, kes peaksid tegelema kõigi treeningtasemetega.

- Spordikooli arengukava on uuendamisel, kõigil on võimalus kaasa rääkida. Spordikool ei dubleeri väga klubide tegevust. Peamiselt tegeleb kool selliste aladega, kus klubiline tegevus puudub ja/või tegeletakse klubis ainult täiskasvanutega. Spordikool kasvatab klubidele järelkasvu. Probleem on selles, et uusi, noori ja kvalifitseeritud treenereid võiks Pärnusse juurde tulla. Treenerite koolitus ja enesetäiendusvõimaluste pakkumine on oluline. Liikumisharrastuse propageerimisega tegeleb kõige laiemalt Pärnumaa Spordiliit, aga see on koostöö teema.
- Peamiseks märksõnaks arenguid planeerides on „liikuv Pärnu“. Senisest rohkem tuleb tunnustada ja väärtustada liikumist ühiskonnas (sportlikud ettevõtted, sportlikud pered). Mida rohkem inimesed liiguvad, seda rohkem jõuavad kõik vanuseastmed spordi juurde. Ka siin on oluline taristu tasuta kasutamise võimalus.
- Hea oleks, kui riigi tasemel oleks seatud möödikud, mille alusel hinnata sporditegevust ja liikumisharrastust ning võrrelda end ka teiste omavalitsustega. Spordiinfo.ee järgi on Pärnu olukord liikumisharrastuses Eestis hea, aga Põhjamaadest jääme maha.
- Pärnu linnas võiks toimuda rohkem spordivaldkonna suursündmusi (pigem tippspordisündmusi), mis võimaldab tõsta teadlikkust ja äratada inimestes huvi spordi vastu.
- Tugev spordisüsteem baseerub tugevatel treeneritel. Tulevikus võiks treeneritele pakkuda kohapeal temaatilisi koolitusi ja loengusarju. Need võiksid olla ka spordialade ülesed (nt ettevalmistus), et anda ideid teiste alade treeneritele. Samuti tuleb seista selle eest, et treenerite töö oleks piisavalt tasustatud ning tagatud oleks noorte treenerite järelkasv. Kui me soovime saada lapsi ja noori senisest rohkem liikuma, ei peaks treenerite tasustamise süsteemis olema võistlustel osalemine määrava tähtsusega. Noori treenereid saada selle palgatasemega Pärnusse, mis ei taga elamisväärselt elu või noortel kodu soetamist, on väga keeruline. Vajalik on tagada starditingimused. Riik toetab 5. kategooria treenereid (pisut vähem kui poole ulatuses), samuti toetab Pärnu linn. Avaliku sektori toetus on kriitilise tähtsusega.
- Kui palju panustatakse klubis treenivale lapsele ja kui palju Pärnu Spordikoolis tegutsevale lapsele? Kõiki lapsi peaks toetama võrdselt. Sealt tekivad pinged klubide ja Spordikooli vahel. Spordikooli idee oli algselt koondada parimaid treenereid ja lapsi, aga kui soovime ka näha seda huvispordi keskusena, siis tuleks Spordikooli kontseptsioon üle vaadata.

- Arengukava koostamisel tuleks Pärnus üle vaadata ja kokku leppida rahastamisalused. Kas ühed alused toimivad nii tippspordi ettevalmistuseks kui ka harrastustegevuseks (spordimeisterlikkus vs järelkasv)?
- Pärnu on piisavalt väike linn, kas see võimaldab treeneritel spetsialiseeruda (tippportlased, noortetreener jne)? Treenerid peavad tegelema algajatega, U19, U23, tippportlased. Rahastamissüsteem peaks võtma seda arvesse.
- Oluline on tagada sporditegevuse kättesaadavus ja demokraatlikkus. Eriti oluline on vabaõhu taristu. See on eriti oluline ka osavaldade vaates. Spetsiifilisemad alad tuleb lahendada läbi keskuslinna taristu. Ka sisetaristu (sh spordisaalid) tasuta kasutamise võimalus on seejuures oluline.
- Pärnul on unikaalne asukoht, et arendada veesporti (sõudmist, purjetamist, aerutamist, motosporti) ja selleks sobilikku taristut (sh sõudestaadion). Veespordialade koos arendamine ja ühiselt turundamine aitaks tõsta kogu potentsiaali.
- Võimlemise valdkonnas on mitmeid alasid, mida Pärnus ei saa tänasel päeval harrastada (nt batuudihüppeid). Kuna Pärnus puudub võimlemisaladele sobiv hall, siis puuduvad vajalikud tingimused aladega tegelemiseks.

Tervise Arengu Instituudi poolt läbiviidud uuringu põhjal on teismeliste noorte liikumisharjumus kahanevas trendis ja see on murettekitav. Soovitustele vastaval määral (vähemalt 60 minutit mõõduka kuni tugeva intensiivsusega kehalist tegevust päevas) liigub 16% 11–15-aastastest kooliõpilastest, sh 17% poistest ja 14% tüdrukutest). Vähemalt tund aega viiel ja enamal päeval nädalas mõõdukalt kehaliselt aktiivseid noori oli 41%. Vanuse kasvades mõõdukas kehaline aktiivsus langeb: 11-aastastest lastest on vähemalt tund aega viiel ja enamal päeval nädalas mõõdukalt aktiivsed 48%, 13-aastastest 40% ja 15-aastastest 35%. Mõõdukat kehalist aktiivsust suurendavad pere hea majanduslik olukord ja piisav uni. https://intra.tai.ee//images/prints/documents/158107216065_Eesti_kooliõpilaste_tervisekaitumine_2017_2018_uuringu_raport.pdf